

**ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД
ХЭРГИЙН ЯАМ**

**“ЦАГДААГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТУХАЙ
МОНГОЛ УЛС БОЛОН БҮГД НАЙРАМДАХ ЧЕХ УЛС ХООРОНДЫН
ХЭЛЭЛЦЭЭР”-ИЙГ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН
ЗАРДЛЫН ТООЦООНЫ ТАЙЛАН**

Улаанбаатар хот

2026 он

“ЦАГДААГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТУХАЙ МОНГОЛ УЛС БОЛОН БҮГД НАЙРАМДАХ ЧЕХ УЛС ХООРОНДЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР”-ИЙГ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ЗАРДЛЫН ТООЦООНЫ ТАЙЛАН

Агуулга

Нэг. Ерөнхий зүйл

Хоёр. “Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг соёрхон баталснаар улсын төсөвт үзүүлэх нөлөөлөл

Гурав. “Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг соёрхон баталснаар хуулийн этгээдэд үүсэх зардлын тооцоо

Дөрөв. “Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг соёрхон баталснаар иргэнд үүсэх зардлын тооцоо

Тав. “Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг соёрхон баталснаар төрийн байгууллагад үүсэх зардлын тооцоо

НЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

“Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл нь Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн¹ 22 дугаар зүйлийн 22.1 дэх хэсгийн 22.1.1 дэх заалтад заасан анхдагч хуулийн төсөл бөгөөд мөн хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1 дэх хэсэгт заасны дагуу хуулийн төслийг баталснаар үүсэх зардлын тооцоог гаргаж, зардал, үр өгөөжийн харьцааг үнэлэх журамтай.

Мөн энэхүү зардлын тооцоог гарган үнэлэхдээ Монгол Улсын Засгийн газрын 2016 оны “Аргачлал батлах тухай” 59 дүгээр тогтоолын² 4 дүгээр хавсралтаар баталсан “Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоог хийх аргачлал”-ыг³ баримтлах бөгөөд уг аргачлалын 1.5-д заасны дагуу хуулийн

¹ <https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=11119>

² <https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=11993>

³ <https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=207335&showType=1>

этгээдийн зардал, иргэний үүсэх зардал, төрийн байгууллагын зардал тус бүрийг тооцох юм.

Түүнчлэн “Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг баталснаар уг хуулийг хэрэгжүүлэх хүрээнд улсын төсөвт үзүүлэх нөлөөлөл болон хуулийн этгээд, иргэн, төрийн байгууллагад үүсэх зардал, ачааллыг тооцож, үүнийг хялбарчлах, бууруулах талаар санал боловсруулахад энэхүү тайлангийн зорилго чиглэдэг тул дор энэ талаар авч үзнэ.

ХОЁР. “ЦАГДААГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТУХАЙ МОНГОЛ УЛС БОЛОН БҮГД НАЙРАМДАХ ЧЕХ УЛС ХООРОНДЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР”-ИЙГ СОЁРХОН БАТАЛСНААР УЛСЫН ТӨСӨВТ ҮЗҮҮЛЭХ НӨЛӨӨЛӨЛ

Манай улсын иргэдийн гадаад улсад зорчих тоо жил ирэх тусам тогтмол өсөж байгаатай холбоотойгоор гадаад улсад гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдох, гэмт хэрэг, зөрчлийн улмаас хууль ёсны эрх ашиг нь зөрчигдөх явдал тодорхой хэмжээнд нэмэгдсээр байна.

Тухайлбал, сүүлийн гурван жилийн байдлаар манай улсын 260 мянга орчим иргэн хилийн чанадад ажил хөдөлмөр эрхлэх, суралцах зэрэг зорилгоор оршин сууж байгаагаас 2025 оны 12 дугаар сарын байдлаар манай улсын 14 200 орчим иргэн Бүгд Найрамдах Чех Улсад дээрх зорилгоор оршин сууж байна.⁴ Харин энэ оны 2 дугаар сарын байдлаар Бүгд Найрамдах Чех Улсын 36 иргэн манай улсад ажил хөдөлмөр эрхлэх, суралцах болон бусад зорилгоор оршин сууж байна.⁵

“Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг соёрхон батлах тухай хуулийг баталснаар эрүүгийн хэрэг мөрдөн шалгах тодорхой ажиллагааг хоёр улсын нутаг дэвсгэрт гүйцэтгэх боломжтой болох бөгөөд энэ нь эрүүгийн хэргийн шийдвэрлэлтийг нэмэгдүүлэх, гэмт хэрэгтэй үр дүнтэй тэмцэх, өөрийн улсын иргэд, хуулийн этгээдийн хууль ёсны эрх ашгийг хамгаалах, хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх чиглэлд талуудын хамтын ажиллагааг хөгжүүлэн бэхжүүлэх, олон нийтийн аюулгүй байдал, хэв журам зөрчигдөхөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хоёр улсын эрх бүхий байгууллагууд өөр хоорондоо шууд харилцаж, түргэн шуурхай хамтран ажиллах боломж бүрдэнэ.

Мөн хэрэг бүртгэх, мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулж буй хэргүүдийг шийдвэрлэх, гэмт этгээдийн ял завших, дахин гэмт хэрэг үйлдэх боломжийг таслан зогсоох, түүнчлэн эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах шатанд хоёр улсын цагдаагийн байгууллагын мөрдөгчид эрх зүйн

⁴ Гадаад харилцааны яамны Консулын газрын мэдээлэл (2025 он, 2026 он)

⁵ Гадаадын иргэн, харьяатын газрын мэдээлэл (2026 оны 2 дугаар сар)

туслалцааны хүсэлт гаргах замаар гэрч, шинжээч, сэжигтэн, яллагдагч болон бусад этгээдээс тайлбар, мэдүүлэг авахын зэрэгцээ талууд хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны нууцад хамаарах баримт бичиг, мэдээлэл, нотлох баримтыг харилцан солилцох боломжтой болох юм.

Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны шатанд буюу хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах шатанд Чехийн талаас эрх зүйн туслалцааны хүсэлт ирүүлсэн тохиолдолд дээр дурдсан ажиллагааг Монгол Улсын Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд⁶ заасны дагуу эрх бүхий байгууллага тухайн жилийнхээ батлагдсан төсвийн хүрээнд хэрэгжүүлэх боломжтой байна.

Иймд эрх бүхий байгууллага хууль тогтоомжид заасны дагуу холбогдох ажиллагааг тухайн жилийн батлагдсан төсвийн хүрээнд хэрэгжүүлэх учраас “Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг баталснаар энэхүү хуулийг хэрэгжүүлэхэд улсын төсөвт шууд нэмэлт зардал шаардахгүй буюу улсын төсөвт нөлөөлөл үзүүлэхгүй гэж үзэж байна.

**ГУРАВ. “ЦАГДААГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТУХАЙ
МОНГОЛ УЛС БОЛОН БҮГД НАЙРАМДАХ ЧЕХ УЛС ХООРОНДЫН
ХЭЛЭЛЦЭЭР”-ИЙГ СОЁРХОН БАТАЛСНААР ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДЭД
ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО**

“Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөлд хуулийн этгээдэд эрх, үүрэг бий болгосон, мөн хуулийн этгээдийн хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаарх зохицуулалт тусгагдаагүй тул хуулийн этгээдэд зардал үүсэхгүй байна. Иймд дээрх аргачлалд заасны дагуу дараагийн үе шатыг шалгах шаардлагагүй гэж үзлээ.

**ДӨРӨВ. “ЦАГДААГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТУХАЙ
МОНГОЛ УЛС БОЛОН БҮГД НАЙРАМДАХ ЧЕХ УЛС ХООРОНДЫН
ХЭЛЭЛЦЭЭР”-ИЙГ СОЁРХОН БАТАЛСНААР ИРГЭНД
ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО**

“Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөлд иргэнд эрх, үүрэг бий болгосон, мөн иргэний зүгээс хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаарх зохицуулалт тусгагдаагүй тул иргэнд зардал үүсэхгүй байна. Иймд дээрх аргачлалд заасны дагуу дараагийн үе шатыг шалгах шаардлагагүй гэж үзлээ.

⁶ <https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=12694>

**ТАВ. “ЦАГДААГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТУХАЙ
МОНГОЛ УЛС БОЛОН БҮГД НАЙРАМДАХ ЧЕХ УЛС ХООРОНДЫН
ХЭЛЭЛЦЭЭР”-ИЙГ СОЁРХОН БАТАЛСНААР ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГАД
ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО**

“Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг баталснаар төрийн байгууллагад үүсэх зардлыг тооцох ажлыг дээр дурдсан “Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоог хийх аргачлал”-ын⁷ 4.1-т заасны дагуу дараах үе шаттайгаар зохион байгуулахаар тусгасан. Үүнд:

- Байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил, үйлчилгээг тодорхойлох;
- Ажил, үйлчилгээг гүйцэтгэх хүний нөөцийг тодорхойлох;
- Гарах зардлыг урьдчилан тооцох;
- Зардлыг нэгтгэн тооцох;
- Хувилбарыг нягталж, үр дүнг танилцуулах.

Эдгээр үе шат нь дээрх хуулийн зохицуулалтаар төрийн байгууллагад шинээр эрх, үүрэг бий болгож байгаа тохиолдолд тухайн чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд төрийн байгууллагын зүгээс нэмэлтээр зарцуулах мөнгөн зардал болон хугацааг тодорхойлоход чиглэгддэг болно.

Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил, үйлчилгээг тодорхойлохдоо тухайн хууль тогтоомжид хамаарах төрийн байгууллага, тэдгээрийн чиг үүргийг тодорхойлох, байгууллагыг сонгохдоо тухайн чиг үүрэгт хамааралтай, голлон үүрэг гүйцэтгэх байгууллагыг сонгох, чиг үүрэгт хэрэгжүүлэх, хэмжих боломжтой агуулгыг хамааруулах зарчмыг баримтлах шаардлагатай юм.

“Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1 дэх хэсэгт “Энэхүү Хэлэлцээрийн хүрээнд хамтын ажиллагааг хүсэлтийг үндэслэн хэрэгжүүлнэ. Энэхүү Хэлэлцээрт заасны дагуу мэдээлэл авах, хийх арга хэлбэр, маягт, хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, эсхүл хамтын ажиллагааны бусад хэлбэрийн талаарх хүсэлтийг бичгээр үйлдэж хүргүүлнэ. Факс, цахим шуудан болон цахим харилцааны бусад хэрэгслээр дамжуулан гаргасан хүсэлтийг бичгээр үйлдэж хүргүүлсэн хүсэлтэд тооцно. Хэрэв хувийн мэдээллийг шилжүүлэх бол баталгаат мэдээлэл дамжуулах аргыг заавал сонгоно. Яаралтай тохиолдолд хүсэлтийг амаар гаргаж болох ба даруй бичгээр баталгаажуулж хүргүүлнэ.” гэж заасан.

Үүний дагуу хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах шатанд хоёр улсын цагдаагийн байгууллагын мөрдөгчид гэрч, шинжээч, сэжигтэн, яллагдагч болон бусад этгээдээс тайлбар, мэдүүлэг авахаас гадна талууд хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны

⁷ <https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=207335&showType=1>

нууцад хамаарах баримт бичиг, мэдээлэл, нотлох баримтыг харилцан солилцох асуудлаар эрх зүйн туслалцааны хүсэлтийг гаргах боломжтой болох юм.

Өөрөөр хэлбэл, хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагааны шатанд нөгөө талаас хүсэлт ирүүлсэн тохиолдолд мөрдөгч тухайн хүсэлтийг хүлээн авч танилцах, хүсэлтийн хүрээнд хийх ажиллагааг тодорхойлох, хүсэлтийг гүйцэтгэх, энэ талаар удирдлагад танилцуулах, хүсэлтийн хариуг хүргүүлэхээр албан бичгийн төсөл боловсруулах, албажуулах, хариуг нөгөө талдаа илгээх зэрэг ажиллагааг хийх тул үүнтэй холбогдуулан дараах тооцооллыг хийв. Үүнд:

Д/д	Ерөнхий стандарт үйл ажиллагаа	Хугацаа (минут)	Бичиг хэргийн зардал (төгрөг)
1.	Мөрдөгч хүсэлттэй танилцах	5	-
2.	Мөрдөгч хүсэлтийн хүрээнд хийгдэх ажиллагааг тодорхойлох	10	-
3.	Мөрдөгч тайлбар, мэдүүлэг өгөх тухайн этгээдтэй холбогдож, өдөр, цагийг мэдэгдэх	5	-
4.	Мөрдөгч тайлбар, мэдүүлэг авах (жишээлбэл 2 нүүр хуудас)	60	40 төгрөг + 2 төгрөг x 2 нүүр хуудас = 84 төгрөг
5.	Мөрдөгч авсан тайлбар, мэдүүлгийг тайлбар, мэдүүлэг өгсөн этгээдэд уншиж танилцуулан баталгаажуулах	20	-
6.	Мөрдөгч тайлбар, мэдүүлэг авсан талаараа удирдлагад танилцуулах	30	-
7.	Мөрдөгч хүсэлтийн гүйцэтгэлийн хариуг Бүгд Найрамдах Чех Улсын эрх бүхий байгууллагад хүргүүлэх зорилгоор албан бичгийн төсөл боловсруулах (жишээлбэл 1 нүүр хуудас)	30	40 төгрөг + 2 төгрөг = 42 төгрөг
8.	Мөрдөгч хүсэлтийн гүйцэтгэлийн хариуг Бүгд Найрамдах Чех Улсын эрх бүхий байгууллагад хүргүүлэх зорилгоор боловсруулсан албан бичгийн төслийг удирдлагад танилцуулах	10	
9.	Мөрдөгч хүсэлтийн гүйцэтгэлийн хариуг Бүгд Найрамдах Чех Улсын эрх бүхий байгууллагад хүргүүлэх зорилгоор боловсруулсан албан бичгийн төслийг албажуулах, шууданд өгөх (жишээлбэл 1 нүүр хуудас)	15	40 төгрөг + 2 төгрөг = 42 төгрөг

10.	Хүсэлтийн гүйцэтгэлийн хариуг Бүгд Найрамдах Чех Улсын эрх бүхий байгууллагад хүргүүлэх шуудангийн зардал	-	300 гр = 17,600 төгрөг ⁸
Нэг хүсэлтийг шийдвэрлэх хугацаа, зардал		185 минут	17,768 төгрөг
		185 минут х 155 төгрөг ⁹ = 28,675 төгрөг	

Тайлбар: Бичгийн цаас¹⁰, принтерийн хорны¹¹ зардлаар тооцон гаргав.

Чехийн талаас ирүүлэх эрх зүйн туслалцааны хүсэлтийн нийт тоог тодорхой гаргах боломжгүй ба хүсэлт хүлээн авсан тохиолдолд 1 хүсэлтийг гүйцэтгэхэд зарцуулах бичиг хэрэг болон шуудангийн дундаж зардалд 17,768 төгрөгийн зардал шаардагдах урьдчилсан тооцоолол гарч байна.

Мөн “Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийн дагуу Чехийн талын эрх бүхий байгууллагаас ирүүлсэн эрх зүйн туслалцааны хүсэлтийг гүйцэтгэхтэй холбогдуулан хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаа явуулах эрх бүхий байгууллагад шинээр ажлын байр бий болгохгүй, орон тоо нэмэхгүй учраас дээр дурдсан 28,675 төгрөгийн цалингийн зардал нэмж гарахгүй юм.

Харин хэлэлцээрт тусгасан ажлын уулзалт, хамтарсан сургалт, семинар, сургуулилт зэрэг бусад арга хэмжээг хамтран зохион байгуулах талаар талууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр эдгээр арга хэмжээтэй холбогдон гарах зардлыг байгууллагынхаа тухайн жилийн төсөвт тусгах хэлбэрээр улсын төсөвт ачаалал үүсгэхгүйгээр шийдвэрлэх боломжтой гэж үзэж байна.

“Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг баталснаар уг хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоог Засгийн газрын 2016 оны “Аргачлал батлах тухай” 59 дүгээр тогтоолын¹² 4 дүгээр хавсралтаар баталсан “Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоог хийх аргачлал”-ын¹³ дагуу үнэлж үзэхэд улсын төсөвт нөлөөлөл үзүүлэхгүй, шууд нэмэлт зардал үүсгэхгүй байна.

---oOo---

⁸ “Монгол шуудан” ХК-ийн гадаад шуудан илгээмжийн тарифаар тооцоолсон болно, <https://www.mongolpost.mn/price-calc>

⁹ Засгийн газрын 2024 оны 238 дугаар тогтоол, Төрийн тусгай албан тушаалын ТТ-7 зэрэглэлийн цалин 1,633,000 төгрөг, <https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=17355342407681&showType=1>

¹⁰ А4-ийн хэмжээтэй 1 боодол бичгийн цаас (500 ширхэг), үнэ 19,180 төгрөг, <https://nomin.mn/p/1120708>

¹¹ Принтерийн хор (Bizhub 287), 230000 ширхэг нүүр хуудас хэвлэнэ, үнэ 270,000 төгрөг, <https://next.mn/mn/product/dr-2455-49bd>

¹² <https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=11993>

¹³ <https://legalinfo.mn/mn/detail?lawId=207335&showType=1>